

učinjeno; neistinito je ono: »Ako pripada nemogućem, kad niti jedan od dvaju dijelova nema težine, da oba zajedno imaju težinu,« kažem – to je krivo i ponajviše suprotno njegovoj filozofiji u kojoj sami elementi imaju težinu i lakoću i tijela su i sastavljeni iz materije i forme; a materija, a forma, i jedna i druga kao sastavni dijelovi koju imaju težinu ili lakoću? Gdje nas je o toj stvari poučio? 5

Elementi su tijela koja se sastoje iz materije i forme, a gdje nas je poučavao da je materija tijelo, da je forma tijelo? Ako one nisu tijela, nego obje netjelesne i iz njih su učinjeni elementi, a oni su tijela, zar su iz netjelesnog, dakle, učinjena tijela; iz onoga što nije teško i iz onoga što nije lagano, ono teško i ono lagano? 10

Netočno je, dakle, da je to nemoguće. Isti bi bio način, da je Platon učinio točke i crte počelima ploha (što mi u potpunosti niječemo da je učinio), da nastaje ono teško i lako; sasvim je <to> moguće na temelju Aristotelova učenja i primjera. 15

No ni ovome nije prigovoreno mnogo oštrijim umom ili oštrom prosudbom: »Osim toga, ako su mnoštvenošću teža tijela površina, kako je određeno u *Timeju*.« Prvo doista: οὐ σαφῶς εἶρηκεν¹⁵, ima, naime, dvostruko i dvosmisleno značenje. Može se lako uzeti kao da znači: da su mnoštvenošću površina tijela teža i također: da su mnoštvenošću teža tijela nego površine; stoga očito upada u istu pogrešku koju je napao kod Platona; a drugo – to je i netočno. 20

Nijedno od toga Platon nije odredio u *Timeju*. Njegove su ove riječi kad raspravlja o vatri: »Osim toga, sasvim je lagana, učinjena iz vrlo malo istih dijelova.« Pod tim dijelovima ne misli na bilo koje površine nego samo osnovice. Tako je, naime, malo 25

¹⁵ Usp. ARIST. GC 329a.14, οὐ γὰρ εἶρηκε σαφῶς.